

Stumpf András

MIZU?

Fluor Tomi Mizu című dala, avagy a primitívség tiszta tükre

9 403 211. Azaz kilencmillió-négyezred-háromezer-kettőszáztizenegy. Hatalmas szám, amely egy nem túl nagy számhoz kötődik: e cikk leadásáig ennyien nézték meg a YouTube videómegosztó portálon Fluor Tomi *Mizu* című dalát. Összehasonlításképpen: olyan népszerű, régről ismert előadók legnézettebb videói is bőven a kétmillió határ alatt maradnak, mint Ákos akár legnagyobb slágereinek filmetűdjei.

A kilencmillió meghaladó szám persze nem csupán a minőségről nem árulkodik – a valódi népszerűségről sem. A pusztán érdeklődés még nem rajongás: utóbbi ott kezdődik, amikor a pénztárcába is belenyúl – ahogy gyakran nevezik – a „kultúrafogyasztó”. Tévesen egyébként, hiszen a kultúrára is igaz a szeretettel kapcsolatban gyakran emlegetett, így rendkívül közhelyessé csépelet megállapítás: minél többet adnak belőle, annál több lesz – ahelyett, hogy fogyna.

Mint hogy a lemezpiac Magyarországon gyakorlatilag összeomlott, az említett számok nem lehetnek mértékadók a népszerűség vizsgálatához. A koncertlátogatások annál inkább: Fluor Tomi júniusi tatabányai koncertjét le kellett állítani, akkora tömeg préselte a kordonhoz az első sorban álló gyerekeket. Tehát alighanem azoknak is könnyű belátniuk, hogy valódi magyar popzenei történelemről van szó, akiket a hatalmas letöltésszám nem győz meg. Kérdés persze, hogy pusztán a mennyiség, a népszerűség okot ad-e arra, hogy – félretéve a minőségi szempontokat – foglalkozzunk tiniknek szóló popprodukciókkal. Nem is egyszerű kérdés ez a pop esetében, ahol olyannyira összezsúszik a két szempont, mint a Vadnyugat valóságában az indián minősége a halállal. Magyarán: jó popzene az a popzene, amelyet sokan szeretnek. A műfaj elnevezése maga sem jelent mást: 'népszerű muzsika'. Ha tehát ennek a kritériumnak megfelel, teljesítette is a küldetését.

Ennél a megközelítésnél maradva rögtön ki kellene jelentenünk, hogy a *Mizu* jó popszám, a *Lájk*, amelyen szerepel, jó poplemez, Fluor Tomi pedig jó popelőadó; ám még mindig nyitva maradna: mi közünk mindehhez? Sikeres termékek a piac más szegmenseiben is találhatóak, mégsem írunk róluk folyóiratok szemle-rovatában. Megkerülhetetlen tehát a kérdés: lehet-e, kell-e kulturális szemszögből vizsgálni a popzenét, ezen belül egy olyan mérhetetlenül egyszerű dalnak, amilyen a *Mizu*, hol a helye?

A válaszon jelen esetben nem kell sokat töprengeni. Rétvári Bence KDNP-s képviselő, államtitkár maga adta azt meg tavasszal a parlamentben, amikor az LMP kérdésre Fluor Tomit idézve válaszolt, közölve, az említett párt és az MSZP szerinte összenőtt, „mint két kicsi legó”. A megszólítottak sem maradtak restek, másnap szintén egy Fluor

Tomi-számra utalva vágtak vissza, jelezve, hogy „Rétvári Elektro Bence” válasza „nagyon off volt”.

Fluor esetében tehát láthatóan teljesül egy kritérium, amely a popdalt a táncolási segédeszköznél magasabb polcra helyezi legalább a hatvanas évek óta. Az ugyanis, hogy a szövege használható különféle élethelyzetekben, hogy a dal röviden fogalmaz meg egy érzést, tartalmat. Úgy, hogy a hallgató azt érzi: ezt nekem kellett volna kitalálnom, ezt én is így mondanám. Idézhető, mindenki számára érthető. Másrészt, akárcsak a művészetek általában, a jó popdal is reflektál a minket körülvevő valóságra. A *Mizura* kétségkívül áll ez utóbbi is, függetlenül attól, hogy a dal tematikája a lehető legprimitívebb. Vagy, ha úgy tetszik, legörökebb, alapvető, minden embert érintő történet: „Kicsilány, óóó, szia, helló! / álljunk össze, mint két kicsi legó”. A dalhagyomány legrégebbi vonala ez, s hogy ne ugorjunk vissza egészen a népdalok világáig, elég, ha megjegyezzük: a kezdeti popdalok is erre a tematikára épültek. Lásd a Beatles *I Wanna Hold Your Hand*-jét, vagy a Rolling Stones által a hatvanas évek elején újra népszerűvé tett *I Just Wanna Make Love To You* című Willie Dixon-számot, amely – az előzővel ellentétben – nyilvánvalóvá teszi, hogy korántsem szerelmes andalgásra vágyik a „művész”.

A *Mizu* tehát tematikáját tekintve a lehető leghagyományosabb. Maivá a nyelvhasználat teszi. A szlengtúltengés. Ez az, amivel ha akaratlanul is, de tükröt tart a valóság elé. „Zúzunk az éjszakában”, „na mondd csak, mi a pálya”, „na figyü már, mondom mi a szitu”, „after a szobában”. A tizenéves hallgatók saját nyelvhasználatukat hallják benne viszont. Így, dalformában, sűrítve viszont egyértelművé is válik ennek a világnak a rettentő egyszerűsége – meghökkentő lehet annak, aki szereti nem tudomásul venni ennek létezését.

Fluor esetében persze nem feltételezhetünk olyan tudatos, társadalomkritikus művészi szándékot, amilyen a Bélgá együttes *Egy-két-há* című számából nyilvánvaló volt néhány évvel ezelőtt – az abban hallható káromkodástengeren sírva röhögött, aki halotta. Kínjában. Hiszen túl azon, hogy a primitívség bizonyos töménységben önmagában is nevetésre képes ingerelni, egyértelmű volt: a néhány perces dalban a magyar való nem is nagyon eltúlzott képét kapjuk.

Fluor egyszerűen szórakozásból írt egy ilyen, fiatalosnak szánt szöveget, ezzel azonban valamelyest kineveti, meg is veti ezt a partizós, bulizós, szlenges világot – amelynek ugyanakkor maga is része. Lemeze címadó dalának csattanója legalábbis annyira abszurd, hogy lehetetlen nem érezni benne némi iróniát: „Lájkolnám a lájkod”.

Ezeket a dalokat és a már említett *Off* címűt is épp ez teszi izgalmassá: mindig a határán mozognak a műfajparódiának, az „annyira kínos, hogy biztos nem gondolja komolyan” érzésnek. Mégsem válnak igazán cinikussá, mint amilyenek mondjuk Kozsó humort nélkülöző, üzletileg kifundált ordenáré giccsparádéi voltak. Fluor dala, szemben azokkal, nem hazugság, inkább játék.

A szövegekhez ráadásul tökéletesen illeszkedik a zene. Szintén rettentő primitív, ráadásul a kilencvenes évek elektrójának hangszínei köszönnek vissza úton-útfélen –

összhangban a Fluor által viselt színes műanyag dzsekivel és baseball-sapkával. Jelen esetben viszont ez nem elmaradottságot, áporodottságot jelent, hanem a világtrendekhez való természetes igazodást. Az egymást váltó retróhullámok tetején ugyanis 2011-ben a kilencvenes évek szörföl, elég csak Lady Gaga sikereire utalni. Vagy arra, hogy a nemzetközi mércével is mérhető, minőségi magyar elektronikus zenei produkciók (amilyen mondjuk a Compact Disco) hangszíneikben szintén ehhez az időszakhoz nyúlnak vissza. Utóbbi természetesen nem lehetne egy lapon említeni Fluorral – míg előbbi művészi igényű, jól kitalált csapatmunka, Fluor sokkal inkább jókedvű vicc.

Azt a sokakban élő tévképzetet viszont el kell oszlatni, hogy produkciója valójában nincs is, s csupán valamilyen okos producer által kitalált fröccsöntött bővli, amit mindig el lehet adni a tinilányoknak. A huszonhárom éves, székesfehérvári Fluor – polgári nevén Karácson Tamás – mögött ugyanis majd' évtizedes „munkásság” van, amennyiben az underground hip-hop világban betöltött szerep annak minősül. Tény mindenestre, hogy készített lemezt, vezetett rádióműsort, rappelt, szövegelt, a mostanító! egészen eltérő stílusban. Egyvalami azonban állandó. Míg egyik régebbi száma (még a címét sem idézzük ezeken a hasábokon) a primitív trágárkodás esszenciája, azon is átsüt a „kint is vagyok, bent is vagyok” felemássága. Az akkor játszott hip-hop szerepet sem veszi igazán komolyan, a durva túlzások ott is szinte karikatúrái az akkor képviselt műfajnak. (Amelynek egyes képviselői igazán komoly produkciót hoztak össze az elmúlt évtizedben itthon is, lásd Akkezdet Phiai.)

Fluor tehát, bármilyen meglepő és bármennyire nem hallatszik is elsőre a zenéjén, sokkal inkább köthető a valódi popzenészekhez, mint az elősütött mirelit popsztárokhoz. Ha bővli is, saját kkv-fröccsöntőműhelyben készült licenclopott áru. Amelynek gyártása közben nem kizárólag a kassza felé néz a gyártó: önmagát is szórakoztatja a termékkel. Fluor sikere tehát – függetlenül attól, hogy tetszenek-e a dalai a hallgatónak vagy sem – a könnyűzene tiniknek szóló szegmensében is megteremtette azt a helyzetet, amely az „igényes pop” esetében régóta adott és értékes: hogy önmagát kitalálva születik a produkció.

Téli reggel a Góbé borzónál (1929)